

Remissyttrande över betänkandet *Skydd för biologisk mångfald utanför nationell jurisdiktion* (SOU 2025:36)

Ert dnr UD2025/05056

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har granskat betänkandet utifrån de intressen som domstolen har anledning att bevaka. Domstolen har mot den bakgrunden främst fokuserat på de delar av förslaget som har samband med miljöbedömning och tillståndsprövning. Det innebär att tingsrätten inte yttrar sig över förslagen angående marina skyddade områden och andra områdesbaserade förvaltningsverktyg, marina genetiska resurser och fördelning m.m. Inte heller yttrar den sig överkapacitetsuppbyggnad och överföring av marin teknologi.

Tillståndsplikt m.m. och prövningsorganisation

Tingsrätten tillstyrker utredningens förslag om krav på miljöbedömning och tillstånd för sådana verksamheter och åtgärder som avses i 2 kap. 1 § i den föreslagna lagen om skydd för biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion.

Med hänsyn till den kompetens som finns hos Havs- och vattenmyndigheten är det lämpligt att denna myndighet svarar för miljöbedömning, tillståndsprövning och tillsyn. Vidare är det en lämplig ordning att beslut enligt den föreslagna lagen som huvudregel ska överklagas till mark- och miljödomstol. Tingsrätten tillstyrker således förslagen även i dessa delar.

Förhållandet mellan lagen om skydd för biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion och miljöbalken

Tingsrätten delar utredningens bedömning att det är lämpligt att 2 kap. miljöbalken tillämpas vid tillståndsprövningen och i övrigt iakttas gällande verksamheter och åtgärder i havsområden utanför nationell jurisdiktion. Det bör dock övervägas om det finns skäl att precisera huruvida det finns delar av 2 kap. som inte bör göras tillämpliga.

Av betänkandet framgår att det bedöms som lämpligt att 10 kap. miljöbalken tillämpas i viss mån. Även om 10 kap. miljöbalken bygger på principen om att förorenaren betalar behöver det tydliggöras vad som utgör skäligen återställningsåtgärder och hur 2 kap. 32 § lagen om skydd för biologisk mångfald utanför nationell jurisdiktion förhåller sig till 10 kap. miljöbalken i allmänhet och 10 kap. 5 a § miljöbalken i synnerhet. Jämförelsevis framgår av 10 kap. 18 a § miljöbalken vilka delar av 10 kap. miljöbalken som ska tillämpas i Sveriges ekonomiska zon. Vilka delar av 10 kap. miljöbalken som ska tillämpas i havsområden utanför nationell jurisdiktion, alternativt att 10 kap. miljöbalken ska tillämpas i sin helhet, behöver därför förtydligas.

Mål om utdömande av vite

Mark- och miljödomstol prövar mål om utdömande av vite som förelagts enligt miljöbalken, plan- och bygglagen (2010:900) och lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (se 3 kap. 1 § första, fjärde respektive sjätte stycket lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar). Utdömande av vite som förelagts enligt andra lagar prövas som huvudregel av förvaltningsrätt (se 6 § lagen (1985:206) om viten).

Tingsrätten konstaterar att utredningens förslag inte omfattar en särskild forumbestämmelse. Det innebär att mål om utdömande av vite som förelagts enligt lagen om skydd för biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion i enlighet med huvudregeln kommer prövas av förvaltningsrätt. Med hänsyn till utredningens förslag om att tillsynsmyndighetens beslut ska överklagas till mark- och miljödomstol framstår det som en lämplig ordning att mark- och miljödomstol även ska pröva ansökningar om utdömande av vite enligt nämnda lag. Detta kräver i så fall att 3 kap. 1 § lagen om mark- och miljödomstolar kompletteras med en bestämmelse härom.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Christina Olsen Lundh efter föredragning av tingsnotarien Axel Halvarsson. I handläggningen har även administrativa juristen Olof Petersson deltagit.

Digitalt signerad av chefsrådmannen Christina Olsen Lundh.

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med SignPorts valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

** Värden markerade med en asterisk har validerats mot beviset från den legitimeringstjänst som användes för underskriften.*